

Posudek na rigorózní práci Víta Jaška
Věcná břemena v českém právu

Oponovaná práce je komplexním přehledem o jednom z významných a aktuálních věcných práv k věci cizí. Rigorózní se v práci prakticky dotkl všech závažnějších problémů, které s sebou právní praxe v oblasti úpravy věcných břemen přináší. Již to je nezanedbatelná přednost posuzované rigorózní práce. Další nespornou předností této rigorózní práce je její obsahové zpracování, které osvědčuje schopnost rigorózního autora samostatně analyzovat jednu z nejjednodušších soukromoprávních problematik.

Věcná břemena představují významnou výseč právní úpravy, jejíž aktuálnost se i v poslední době posiluje (srov. i návrh nového občanského zákoníku). Autor zasluhuje uznání za velmi dobrou znalost literatury, jakož i za způsob jejího používání. Autor má velmi dobrý přehled v odborné literatuře; dobře zná práci Spáčilovu i Fialovu (a kol.) věnovanou teoretickým i praktickým aspektům věcných břemen; dobře zná i právní praxi.

V práci prokazuje výbornou znalost nejen platné právní úpravy, ale i souvisejících obecnějších otázek, a to i veřejnoprávní povahy. Jeho výklad je jasný, přehledný a věcně správný.

Výběr tématu práce je třeba ocenit. S ohledem na historické peripetie vývoje pojmu věcných břemen poznamenané i výrazně administrativními zásahy jde však o téma mimořádně obtížné, které vyžaduje velmi důkladnou odbornou přípravu.

K práci nemám závažnější připomínky; je totiž napsaná s velmi dobrou znalostí věci, věcně správně, přehledně a stylisticky propracovaně.

Autor uvozuje svůj výklad historickým pohledem na předchůdce věcných břemen tj. na služebnosti a reálná břemena.

Těžiště práce lze však spatřovat v té její části, která pojednává o platné právní úpravě věcných břemen v občanském zákoníku. Autor pečlivě zkoumá jednotlivé případy smluvního i mimosmluvního vzniku věcných břemen v soukromoprávní i veřejnoprávní oblasti. V té souvislosti lze upozornit na zajímavě podaný výklad autora na str. 83 v souvislosti s výkladem energetického zákona, který definuje ochranná pásma energovodů, aniž by použil termín věcné břemeno. Jde však opravdu o věcné břemeno nebo jen o zákonné omezení vlastnického práva? Autor upozorňuje na těžkosti vznikající v praxi při diskusi, zda tato věcná břemena se mají zapisovat do katastru nemovitostí či –s ohledem na to, že v daném případě vznikají ze zákona–tento zápis nutný není. Autor se k posléze uvedenému názoru přiklání na základě dobrých argumentů.

Velmi instruktivní jsou i srovnávací výklady autora o problematice věcných břemen v právu švýcarském a německém; tyto pasáže práce jsou zvláště pro českého právníka velmi poučné s přihlédnutím k předloženému návrhu nového občanského zákoníku, který s širokou (a tradiční) úpravou věcných břemen přichází.

Závěrem konstatuji, že autor předloženou práci splnil jak obsahové, tak i formální předpoklady stanovené pro práce rigorózní. Proto doporučuji práci V. Jaška k obhajobě.

K rozpravě doporučuji vliv změny poměrů na trvání věcného břemene.

V Praze 13.3.2009

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.
